

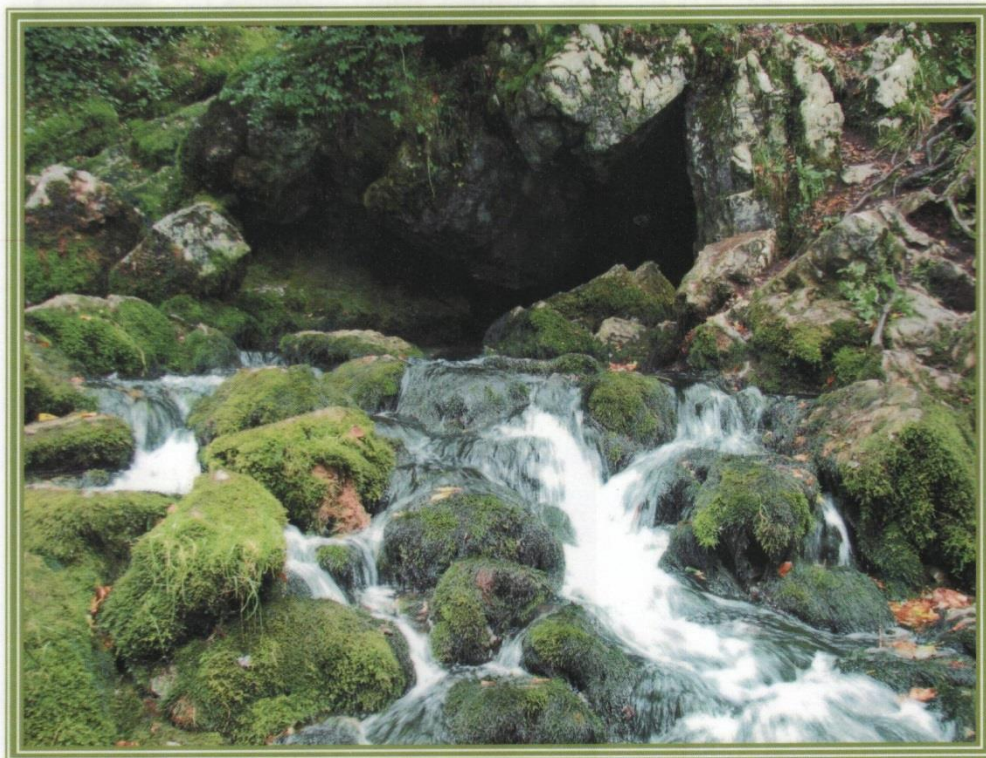

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

СПОМЕНИК ПРИРОДЕ

ВРЕЛО ГРЗЕ

СТУДИЈА ЗАШТИТЕ

Београд, 2012.

НАЗИВ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Врело Грзе

ВРСТА ПРИРОДНОГ ДОБРА

Споменик природе – Хидрогеолошки

Разбијено крашко врело десцедентно-гравитационог начина истицања са примарног изворишта.

КАТЕГОРИЈА ПРИРОДНОГ ДОБРА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ НАЦИОНАЛНОГ ЗАКОНОДАВСТВА И СВЕТСКЕ УНИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ (IUCN)

Природно добро „Врело Грзе“, сврстава се у III (трећу) категорију заштићено подручје локалног значаја, на основу аутентичности, репрезентативности, пејзажне атрактивности и очуваности добра.

IUCN класификација заштићених подручја: Category III – Natural Monument/Natural Landmark – Природни споменик. Природним добром се управља ради заштите специфичних хидролошких одлика, односно интегралне заштите предела у којој се ова појава јавља.

У складу са одредбама Уредбе о еколошкој мрежи, подручје врела Грзе, као део еколошке мреже, припада Емералд подручју са класификационим кодом RS 000055 у оквиру Кучајских планина.

ОСНОВНЕ ПРИРОДНЕ И СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ

Непосредни предео врела Грзе као зона или место истицања подземних крашких вода одликује се веома сложеним и значајним геолошким и биолошким диверзитетом.

Геолошки диверзитет је представљен зоном врела на контакту кредних кречњака и црвених пешчара у виду разбијеног изворишта са више сталних или повремених праваца истицања од којих је на једном настала врелска пећина, топонима Пећина на врелу Грзе, досад истражена на дужини од 385 m. Геолошкој разноврсности овог простора доприноси и једна терасирана бигрена акумулација испод мањег извора у красу, нешто узводније од врела, и развој депоновања травертина у виду травертинских када по кориту Бигреног потока, од поменуте бигрене акумулације до зоне истицања врела.

Биолошки диверзитет представљен је са 90 таксона васкуларне флоре, распоређених у оквиру 38 фамилија, односно 76 родова, развијене у оквиру мезофилних мешовитих шума које покривају цело подручје и засада утврђених 19 врста херпетофауне са посебно

значајним налазом строго заштићене врсте дугоног мрмољка (*Trirurus arntzeni*), односно 11 врста риба у оквиру отоке врела или реке Грзе.

У пределу врела на реци Грзи формиране су две вештачке акумулације у контексту захватања вода за водоснабдевање од којих је узводнија у оквиру предела који је под заштитом.

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Источна Србија, територија општине Параћин, КО Горња Мутница, насеље „Грза“.

ПОВРШИНА

Укупна површина Споменика природе „Врело Грзе“ износи 18 85 62 ха.

РЕЖИМ ЗАШТИТЕ

Полазећи од вредности и значаја врела Грзе као хидрогеолошког и геоморфолошког природног добра успостављен је режим заштите III степена на целој површини терена предвиђеној за заштиту, односно непосредно око врела Грзе са првом вештачком акумулацијом и делом долине реке Грзе и Бигреног потока.

УПРАВЉАЧ

Туристичка организација општине Параћин.